

124. Lambohov, Slaka sn, Hanekinds hd.

Pl. XL. Fig. 5 (B. 842).

Litteratur: B. 842; L. 1142; W. 84; J. Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 272.

Runstenens plats säges av Peringskiöld vara »Boosgårdh på Backen», och B. 842 visar den stående på en kulle och en stensättning vid kullens fot. Stenen är nu borta. Enligt måtten i B. 842 var dess höjd 2,20 m, bredden vid foten 83 cm, i toppen 27 cm, slingans bredd 11 cm.

Inskriften är enligt B. 842:

I slingan: **utara · sati · stin · pina · iftir : kitil : fapur ·** På mittytan: **sin**

I **utara** saknas staven på **t**, i **sati** är övre staven på **s** fortsatt till nedre slinglinien.

Troligen är **utar** namnet isl. *Óttarr*, så att **R** står för *rr*, och **a** adv. *á* 'på', avseende, att stenen sattes på högen. Något namn motsvarande **utara** finnes icke. Tänkbart är dock även, att **utara** är en arkaiserande ristning, jfr Rök III, s. 287, Ög. 122 och i avseende på **R** Ög. 130.

Översättning: Ottar satte på (högen) denna sten efter Kättil, sin fader.

125—126. Hovby, V. Eneby sn, Kinds hd.

Pl. XLI. Fig. 1.

Litteratur: W. 212; L. F. Rääf, *Iduna* VIII: 160; Top. arkivet, teckning.

Wide uppger, att en runsten skall finnas vid »Hofby bykudde, nu öfverbyggd af tegel-ladan. Korstecknad; i öfrigt obekant» och anför som källa: »(L. F. Rääf, *Iduna* VIII: 160)». *Iduna* VIII utkom 1820. Rääf yttrar sig där sålunda: »De från och med Helsingeland till och med Östgötha slättland så ofta förekommande Runstenar upphöra wid början af Kinds härad mot norr, och återträffas ej på en sträcka af 9 till 10 mil, förrän omkring Eksjö. Det enda mig bekanta undantag häruti göres af en 5 alnar hög, reslig och enkelt på en marginalslinga ritad sten wid Oppeby i Sunds socken. Denna brist är så mycket mera anmärkningsvärd, som uppreste, äfwen korsristade, stenar inom nyssnämde trakt icke äro sällsynte; af hvilket sednare slag en finnes i Westra Eneby Socken wid Hofby och twänne i den närbelägna Södra Wi Församling af Calmare Län.»

Enligt Rääf har alltså stenen blott varit korstecknad, troligen en sten av samma art som Ög. 48.

Sannolikt är det den därmed sammanhängande runstenen, som omnämnes av A. Ridderstad, *Hist. geogr. och statistiskt lexikon öfver Östergötland*, Norrköping 1875—77, där s. 221 b: Hofby yttras: »I parken finnes en sten med bokstäfverna G. E och C. M. W.

inhuggna. Stenen förvarar minnet af en familjefest, som prosten Germund Engdahl och hans fru C. M. Wikblad här firade år 1818. Denna sten var förut försedd med en ormslinga med runor. Obetänksamt nog och sig till föga heder lät prosten Engdahl uthugga dessa runor och försåg i stället stenen med nämnda inskription.» I *Östergötland I*, Stockholm 1913, s. 92 är Ridderstad mest benägen att anse denna sten vara den av Rääf nämnda korstecknade.

127. Vallingedal, Hycklinge sn, Kinds hd.

Litteratur: *Meddelanden från Östergötlands Fornminnesförening* 1903, utg. af O. Klockhoff, s. 24 f.; Teckning i brev från kyrkoherde A. R. Alvin i Hägerstad.

För detta fragment av en runsten lämnas av O. Klockhoff p. a. st. följande redogörelse:

»År 1901 erhöll Kyrkoherden, D:r A. R. Alvin i Hägerstad underrättelse om, att man vid rifning af en gammal källare i Vallingedal i Hycklinge socken påträffat en egendomligt formad sten med inristningar. Miss-tänkande, att det möjligen kunde vara en runsten, begaf han sig genast dit för att undersöka densamma. Det visade sig, att det verkligen var en runsten, som dock blifvit sönderslagen och af hvilken endast den ena, öfre, delen var i behåll, men den nedre blifvit använd som grundsten i en under byggnad varande ladugård, utan att man kunde upplysa, hvarest denna del blifvit inlagd i muren. Stenen hade stått som dörrpost vid ingången till källaren med runorna vända mot muren. Efter de meddelanden, som jag erhållit från kyrkoherden Alvin, lämnas här några upplysningar om densamma.

Det kvarvarande fragmentet har en längd af 174 cm. och en bredd af 35 cm. Den öfversta delen slutar i en spets. Ristningen börjar omkr. 87 cm. från spetsen och fortgår i två rader, som äro skilda medelst ett streck och upptaga stenens hela bredd. Den ena (öfre) raden bör läsas från spetsen nedåt, den andra (undre) i motsatt riktning. Man kan alltså antaga, att ristningen gått utefter kanten äfven på den förlorade delen,

gjort en båge nedtill och fortsatt uppåt, där den slutar ungefär i jämnhöjd med början.

De på fragmentet befintliga runorna äro följande:

Öfre raden: hua · lat · ri . . .

Nedre raden: . . . ur · sin ·

Detta kan suppleras på följande sätt: hua · lat · ri[sta (l. sa) stin pansī iftir . . . fap (l. brup)]ur sin = Hua(?) lät rista (l. resa) denna sten efter sin fader (l. broder) . . . Något namn Hua har ej kunnat uppvisas. Om man får antaga, att tredje runan är felristad och rätteligen bör vara n — något, som stundom sker —, så får man ett namn Hunn, hvilket förekommer under medeltiden både i Norge och Sverige, om också icke på runstenar (Rygh, Gamle Personnavne, s. 136; Lundgren, Personnamn, s. 113).

Det förstörda stycket har antagligen varit minst en meter långt, hvilket kan beräknas med ledning af det utrymme, som de supplerade runorna måste kräfvat. Stenen har alltså varit ovanligt lång.

Ehuru ristningen i språkligt hänseende ej är af någon särskild betydelse, så har detta fynd ett stort intresse, emedan södra Östergötland endast har ett fåtal runstenar att uppvisa.»

Då jag sommaren 1907 besökte Vallingedal för att ytterligare undersöka och avbilda denna runstensbit, fanns den ej mera i behåll; den hade blifvit förstörd av stenarbetare.